

HOE KOM JE

GELOOFWAARDIG OVER EN SPEEL JE IN OP EMOTIE?

INTRODUCTIE LEERDOELEN EN OPBOUW LES

5 minuten

De leerdoelen van deze les zijn als volgt:

- De leerling vertelt in eigen woorden wat de begrippen ethos, pathos en logos inhouden en herkent praktijkvoorbeelden van deze drieslag.
- De leerling demonstreert de beheersing van de begrippen aan de hand van zelfbedachte voorbeelden.

Als docent kun je een algemene introductie geven op het onderwerp en de opbouw van de les uitleggen.

OPDRACHT IN TWEETALLEN

10 minuten

De leerling krijgt van de docent vier tekstpassages van klassieke retorici over ethos, pathos en logos. Twee passages komen uit het standaardwerk *Retorica* van Aristoteles en de andere twee zijn van Isocrates en Cicero. De opdracht die de tweetallen hierbij krijgen is de volgende: formuleer in eigen woorden wat de begrippen *ethos*, *pathos* en *logos* inhouden op basis van deze tekstpassages. De tweetallen wisselen de definitives vervolgens uit met de groep naast, achter of voor zich en de viertallen geven uiteindelijk in de klas hun definitieve definitives. Als docent kun je aan de hand van de slides vervolgens de begrippen laten zien en de leerlingen kunnen hun definitives daarmee vergelijken.

QUIZ MET PRAKTIJKVOORBEELDEN

10 minuten

Leerlingen beantwoorden negen quizvragen: de eerste zes zijn tekst- of beeldvoorbeelden; de laatste drie filmmateriaal. Het filmmateriaal is geïntegreerd in de Powerpointpresentatie en zou automatisch moeten afspelen. Mocht dat niet lukken: de links naar de filmpjes zijn achtereenvolgens:

<https://youtu.be/SfAxUpeVhCg>

https://youtu.be/PpIMjgh_QIM

<https://youtu.be/jU7fhIO7DG0>

Bespreek vervolgens de resultaten en laat ga in op punten van twijfel. De juiste antwoorden zijn:

(1) C (2) B (3) C (4) B (5) C* (6) B (7) B (8) A (9) C

* Met de juiste argumentatie (inspelen op een veilig gevoel) is antwoord B (*pathos*) ook mogelijk. Dat is echter niet het meest nadrukkelijk aanwezige overtuigingsaspect. Er wordt eerder ingespeeld op *ethos*: bij Interpolis mag je ervan uitgaan dat alles geregeld wordt.

VOORBEREIDING PRESENTATIEOPDRACHT

5 minuten

In tweetallen (of bij grote klassen grotere groepen) wordt een presentatie voorbereid aan de hand van de opdracht in de slides. Het is de bedoeling dat leerlingen in een minuut en vanuit hun rol als arts het publiek overtuigen van het feit dat ouders een goedgekeurd kinderstoeltje moeten gebruiken. Een alternatieve stelling die gebruikt kan worden is dat leerlingen gratis fruit in de kantine zouden moeten kunnen krijgen.

PRESENTATIES

15 minuten

Iedere groep laat één afgevaardigde presenteren. De klas (verdeeld in drie groepen) krijgt de opdracht om alle argumenten op basis van *ethos* (groep 1), *pathos* (groep 2) en *logos* (groep 3) op te schrijven. Bespreek vervolgens in het kort de argumenten.

EVALUATIE

5 minuten

- Wat vond je van deze les?
- Wat onthoud je voor de toekomst?
- Welke tip geef je mij?

UITBREIDINGSMOGELIJKHEDEN

Als huiswerk kan de video 'Hoe probeert een politicus geloofwaardig over te komen?' van de Universiteit van Nederland worden opgegeven (<https://youtu.be/OXFJnt2Udec>). Ook interessant is de DWDD Summerschool van Wouter Bos over dit onderwerp (<https://dewerelddraaitdoor.bnnvara.nl/media/362346>). Die video's kunnen ook klassikaal worden gekeken, bijvoorbeeld als onderdeel van een blokkur.

HOE PAST DEZE LES IN HET EXAMENPROGRAMMA GESCHIEDENIS?

In deze les komen teksten van de Grieken Aristoteles en Isocrates voor, net als een tekst van de Romeinse Cicero. Daarmee draagt de les bij aan de oriëntatie op tijdvak 2 (Oudheid) van het examenprogramma geschiedenis (tijd van Grieken en Romeinen; 3000 voor Christus tot 500 na Christus). De leerling leert over kenmerkende aspecten van het tijdvak en leert voorbeelden te geven van de manier waarop kennis van het tijdvak de hedendaagse werkelijkheid beïnvloedt.